

6. Viziune personală asupra temei

„Grădinile zoologice sunt pentru oameni, nu pentru animale – animalele nu au cerut să fie ținute în grădini.” (Harrison, 1998) Și totuși, având în vedere rolul de conservare a grădinilor, ca să *nu* fie nevoie de ele, ar însemna să *nu* mai fie nevoie de conservare, ori pentru asta, omul ar trebui să *nu* mai distrugă mediul natural al speciilor sălbatice. În acest sens programul de zoo lucrează contra propriei existențe, în sensul că grădina ideală este cea care nu există, pentru că nu este nevoie de ea. Simularea mediului natural niciodată nu va atinge calitatea originalului. Natura generează permanent noi și noi forme de viață sau le îmbunătățește – asemănător unui sistem reiterant¹ (fractalic) – pe cele pe care le-a creat deja.

Așa cum arată evoluția conceptelor programului, momentan el stă sub semnul economicului – cele mai spectaculoase (și mai corecte!) rezolvări sunt acolo unde bugetul permite acest lucru. Prin nevoia existenței programului, acesta este un fenomen cultural. Am definit „condiția umană”, principala diferență față de condiția animală, ca fiind *capacitatea de a crea cultură*.

Grădina zoologică este singura interfață de schimb cultural, între cultura animalieră și cultura umană. Prin experiența vizionării animalelor și a comportamentului lor, oamenii au ocazia de a-și revizui propria conduită. „Grădina zoologică are aspectul unic de a prezenta comportamentul animal. Astfel este esențial să ofere animalului oportunitățile necesare de a se manifesta natural, în beneficiul atât al animalului cât și al vizitatorului. (...) Deasemenea se speră că privind în această oglindă, vizitatorul va fi capabil de a reflecta² asupra unor probleme și a unor beneficii ce rezultă din conviețuire, căci și oamenii sunt o specie socială.” (LRDP Seattle, 2001)

---

¹ Ce altceva ar fi succesiunea continuă de generații?

² Una din activitățile specific umane, după K. Lorenz.

6. 1. Viitorul grădinilor zoologice – dezvoltarea durabilă

Viitorul este deja prezent! Există o singură alternativă pentru pericolul distrugerii mediului – *dezvoltarea durabilă*. Acest concept are 3 componente: social, ecologic și economic.

Societatea trebuie să țină seama de principiile dezvoltării durabile, altfel se consumă pe sine. Dovadă sunt culturile antice, care au putut funcționa și progresa într-un ritm încet, dar sigur. Începând cu revoluția industrială, cultura umană este într-o cursă cu ea însăși. Lorenz (1973): „Fenomele vieții organice, care sunt compuse din mai multe acțiuni strict succesive $a \rightarrow b \rightarrow c \rightarrow \dots \rightarrow n \rightarrow a$, dacă nu includ mecanisme de autoreglare (feedback negativ), inevitabil și foarte repede se transformă într-un fenomen de avalanșă (...) funcționarea stabilă și susținută a oricărui sistem de viață organică necesită încorporarea unor mecanisme de autoreglare.”

Trăim deja într-o lume care privește problema ecologiei construcțiilor, ca o necesitate. Resursele sunt finite, ele trebuie consumate în cel mai economic fel posibil, iar reciclarea deșeurilor trebuie să urmeze o cale identică celei din Natură. O grădină (zoologică) are legături și mai puternice cu cadrul natural, dar și ca exemplu educativ trebuie să insiste asupra caracterului ecologic al dezvoltării sale.

Din punct de vedere economic, dezvoltarea durabilă întotdeauna ține seama de potențialul local și de modalitățile în care acesta se poate valorifica. Restructurarea unei zone degradate atrage investiții suplimentare. Exploatarea caracterelor, materialelor, sincronizarea cu tradițiile locale este mai eficientă, decât importarea altelor noi³.

6. 2. Dezvoltarea durabilă în implementarea conceptului

Decizia de a găzdui exclusiv specii autohtone promite implementarea cu succes a principiilor dezvoltării durabile.

Avantaje:

- funcționare eficientă economic;

---

³ Sibiu a câștigat titlul de Capitală Culturală Europeană pentru 2007 cu o ofertă de programe, teme, evenimente care exprimă multiculturalitatea regiunii.

- exprimă caracterul local al grădinii;
- trezește interesul populației pentru ocrotirea mediului din România;
- poate fi un centru pentru programele de repopulare a anumitor specii deja dispărute de la noi⁴;
- oferă cadru potrivit pentru recreere.

Dezavantaje:

- un program dificil de promovat;
- lipsa speciilor exotice ar putea însemna un plafon în numărul vizitatorilor, care să nu poată fi niciodată depășit.

Toate aceste concluzii mă îndreptățesc să cred în viabilitatea acestei teme, în locul și contextul dat.

---

⁴ S-au reintrodus 8 castori în 1998 pe o porțiune de pe Olt de lângă Brașov și 19 în 1999.

7. Bibliografie

Anghi Csaba 1978 „Állatkertről állatkertre”, Ed. Natura, Budapesta

Animal Diversity Web, Univesity of Michigan Museum of Zoology <http://animaldiversity.ummz.umich.edu/site/index.html>

Baratay, Eric & Hardouin-Fugier, Elisabeth 1998 „Zoos. Histoire de jardins zoologiques en Occident (XVI-XIX)”, Paris

Burkhardt, Richard W. Jr. „A Man and His Menagerie - management of nineteenth-century zoological park by Frederic Cuvier”

Coing-Maillet, Mickaël 2000 „Zoo Fiction”, lucrare de diplomă la École d'Architecture de Grenoble

DEX online <http://www.dexonline.ro/>

Diamond, Jared 1995 „Playing God at the zoo - difficult decisions faced by zoo administrators” în „Discover”, martie 2005

Ebenhöh, Monika 2000 „Improvements in Zoo Design by Internet Based Exchange of Expertise”, teză de masterat în peisagistică la Univ. Athens, Georgia

Eukarya - Enciclopedia florei si faunei din România <http://www.eukarya.ro/>

Fiby, Monika & Worstell, Carolyn 2003 “Developing a Zoo Master Plan. Why is master planning particularly important for zoos?” din partea ZooLex Zoo Design Organisation

Fiby, Monika 2003 “Developing a Zoo Master Plan for Zoo Augsburg. A ZooLex workshop in February 2003” din partea ZooLex Zoo Design Organisation

Harrison, Bernard 1998 „The living animal and its exhibit as interpetor: Exhibition Techniques in Modern Zoos” în „ZOOS'

PRINT” Vol XIV, No. 1, ianuarie 1998

Kawata, Ken „Who was Belle Benchley? The Victimization of History” în „International Zoo News” Vol. 47/1 (No. 298) ianuarie/februarie 2000

Long Range Development Plan 2001 Woodland Park Zoo, Seattle

Lorenz, Konrad 2001 „A civilizált emberiség nyolc halálos bűne”, Ed. Cartaphilus, Budapesta

Lorenz, Konrad 2001 „Az emberi és állati viselkedésről” I-II, prelegeri și articole adunate, Ed. Cartaphilus, Budapesta

Mitchell, Heidi & Hosey, Geoff 2005 „Zoo Research Guidelines: Studies of the effects of human visitors on zoo animal behaviour” BIAZA, London

Sariego, Gustavo Collados 1997 „El Rol de los Zoológicos Contemporáneos”

Sariego, Gustavo Collados 2004 „Organización de Circulaciones en Zoológicos”

webpage Alpenzoo Tirol Innsbruck <http://www.alpenzoo.at/>

webpage Barcelona Zoo http://www.zoobarcelona.com/ZOO_Barcelona/English/English.asp

webpage Berlin Tierpark <http://www.tierpark-berlin.de/erleben.html>

webpage Bristol Zoo <http://www.bristolzoo.org.uk/>

webpage Cheyenne Mountain Zoo, Colorado Springs <http://www.cmzoo.org/>

webpage Colchester Zoo http://www.colchester-zoo.com/pages/visit_the_zoo/map.cfm

webpage Hamburg Hagenbeck Zoo <http://www.hagenbeck.de/>

webpage Henry Doorly Zoo, Omaha <http://www.omahazoo.com/>

webpage Moscova Zoo <http://www.zoo.ru/moscow/defengl.htm>

webpage München Hellabrunn Zoo <http://www.zoo-muenchen.de/?v=1>

webpage San Diego Zoo <http://www.sandiegozoo.org/>

webpage Schönbrunn Zoo <http://www.zoovienna.at/>

webpage Woodland Park Zoo, Seattle <http://www.zoo.org/>

webpage ZooLex Zoo Design Organisation <http://www.zoolex.org/>

webpage Zürich Zoo <http://www.zoo.ch/Home.1321.0.html>

Weiner, Douglas 1988 „Models of Nature: Ecology, Conservation, and Cultural Revolution in Soviet Union”, Indiana University

Wikipedia – the Free Encyclopedia http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page